

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoretus <Cyrrhensis>

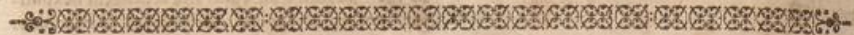
Mogvntiae, 1679

Henrici Valesii Annotationes In Librum Tertium Ecclesiasticae Historiae
Philostorgii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

ex aere radiatam, quam idem Constantinus in foro urbis Constantinopolitanae sibi erexerat supra columnam Porphyreticam, de qua loquitur Auctor Chronici Alexandrini, Januario & Justo Coss. Hanc igitur statuam, quam posteriore loco nominavi, potius intelligi puto à Philostorgio, duas ob causas. Primum, quia Philostorgius eam statuam Porphyreticæ columnæ impositam fuisse dicit. Quod quidem verum est de posteriore statua Constantini, non autem de priore. Secundò,

Aquia Philostorgius ad illam Constantini statuam crebros ac penè quocidianos populi conventus fuisse scribit; quod quidem statuae illi, quæ erat in foro Constantini supra columnam porphyreticam, melius convenit. Statua autem illa, *ἡ τοῦ σταυροῦ*, quæ fortunam urbis dextrâ manu gestabat, semel tantum quotannis ab Imperatore & populo adorabatur in Circo, ut testatur Hesychius de originibus Constantinopolitanis, & Auctor Chronici Alexandrini.

HENRICI VALESII
ANNOTATIONES
IN LIBRUM TERTIUM
ECCLESIASTICÆ HISTORIÆ
PHILOSTORGII.

In Caput IV.

Pag. 477

KΑὶ τὸν σολομῶντα φεραγοῖαι. Nicephorus in libro octavo capite 35. hunc Philostorgii locum describens, ita legit: *ἢ ἡ σολομῶντι παραγοῖναι λόγῳ ἔχει πάλαι τὸν νῦν βασιλευσαν.* Ego Photium scripsisse puto: *ἄρως τὸν σολομῶντα.*

ἐκπεριτομον δὲ τὸ ἴδιον. Scribendum est procul dubio *ἡμπεριτομον*, quemadmodum præferunt scripti codices, Scoriacensis scilicet & Bochartianus, quam scripturam confirmat etiam Nicephorus in lib. 8. capite citato.

ἄρως τῶν τοῖς ἢ διαπεριεβύηται. Scribe meo periculo, *ἄρως τῶν τοῖς*; Sic enim postulant leges Grammaticæ.

ἢ ἀλλῆθι. Scribendum mihi videtur *ἢ πηλοῖ*, quam scripturam in interpretatione mea expressi. Certè vulgata lectio ferri non potest.

κακῶθιν αὐτὶ ἢ τὰ. In MS. codice Bocharti scriptum inveni, *κακῶθιν αὐτῆς* per compendium. Quod cum non intelligeret Gothofredus, edidit *αὐτῆς*; quæ vox nihil est. Sed procul dubio legendum est *αὐτοῖς*, supple *ἀμπεριτομαῖς*. Scribendum etiam videtur *χάραν ἑσων*.

ἄρως τῶς θηκῆν ἂν καλυμμένων. Assentior Lucae Holstenio, qui ad latus sui codicis annotavit legendum sibi videri, *ἄρως τῶς θηκῆν ἂν καλυμμένων*. Quamquam *ἄρως* retineri etiam potest eodem sensu. Porro ab his Divais ait Philostorgius obsidem missum esse ad Constantinum Magnum, Theophilum Indum, dum adhuc esset adolescens. Erat igitur hic Theophilus Divais, ortus ex Diva insula

maris Indici. Hujus nationis Indicæ meminit Ammianus Marcellinus, in libro 22. pag. 211. editionis nostræ: *Hinc nationibus Indici certatim cum donis Optimates mittentibus ante tempus abusive Divis & Serindivis.* Quo in loco Divi quidem sunt, quos Divos vocat Philostorgius, qui Divu, vel Devu insulam incolunt. Hæc est fortasse insula quæ Diu vulgò vocatur, ad ostium Indi fluminis sita, Regi Cambajæ obnoxia; quam describit Hieronymus Olorius in libro 9. de rebus Emanuelis. Quod spectat ad Serindivos, assentior viro doctissimo Samueli Bocharto, qui Serindivos ait esse incolas insulæ Seilan, quæ & Serandib. Arabicè dicitur. Quam eandem esse cum Taprobane, multis argumentis probat Bochartus in libro primo de coloniis Phœnicum, capite ultimo.

ἰσὸν λαθεῖν ἄρως τῶν ἡμετέρων ἀξιωμα. Id per invidiam atque æmulationem ab Arianis factum esse opinor. Nam cum Athanasius paulò antè hæc tempora Frumentium Catholicum Episcopum ad Axumitas misisset, ut ex Rufino refert Socrates atque Sozomenus, Ariani Athanasii gloriæ invidentes, ut suum dogma in illis regionibus disseminarent, Theophilum Indum eò mittendum curarunt; quem Episcopi dignitate decorarunt, ut illum opponerent Frumentio. Quin etiam suaserunt Constantio Imperatori, ut ad Tyrannos Axumitarum (sic enim Regulos earum nationum appellare consueverant, ut docet Arrianus in Periplo maris Erythraei) litteras scriberet, quibus poscebat ut Frumentius ex illis regionibus eiceretur, ut testatur Athanasius in Apologetico.

εις το κάλλισα. Rectius in codice Bocharti legitur εις το μέγισα κτισμασιον, quemadmodum etiam scriptum est apud Nicephorum in lib. 9.

Pag. 478. Η άκοντι άγιοπλιων. In MS. codice Samuelis Bocharti scriptum inveni, η άγρον το αντιπλιον κατιδου. Quae lectio procul dubio vulgatae praefenda est. Neque enim αντιπλιον, non convenit tamen huic loco. Posset etiam legi η άπιν το αντιπλιον. Porro de Judaeorum malicia, qui Theophili praedicationi obstitabant, testatur etiam Metaphrastes in martyrio S. Arethae & sociorum, cujus locum jam protulit Gothofredus in Annotationibus. Nec quicquam cause erat, cur Gothofredus dubitaret utrum e Philostorgio, an ex Nicephoro narrationem illam hausisset Metaphrastes, cum Nicephorus longe posterior sit Symcone Metaphraсте.

In Caput V.

άσθηστρος. Existimavi aliquando scribendum esse άσθηστρος. Nunc tamen vulgatam lectionem retinco; eadem enim voce utitur Philostorgius in lib. 2. cap. 16.

In Caput VI.

κατακειται της ερουθρας. Rectius in MS. codice Bocharti scriptum est, κατακλιεται, quomodo etiam legit Nicephorus.

Η άκισον μη κινυμεν. Scribendum est procul dubio μη κινυμεν una voce, ut habent MSS. codices. Atque ita etiam legit Nicephorus in lib. 9. cap. 18.

η το μιν αυτης εν' αργυριω χωρει κλισμα. Assentior doctissimo viro Luca Holstenio, qui ad latus sui codicis hunc locum ita interpretatus est: Et unius quidem usque ad clysmam Aegypti tendit. Scribendum est igitur η δ μιν, &c. Nicephorus tamen in hoc Philostorgii loco legit το μιν, articulum hunc jungens cum vocabulo κλισμα. Sic enim locum expressit in capite 18 libri noni: ων το μιν εν κλισμα ταυτης εν' αργυριω χωρει, εσθα δη τελυτα το πλεωστωνυμιαν φερον αυτης. Sed procul dubio falsus est Nicephorus, quippe qui non animadvertit Clysmam esse civitatem Aegypti, ad Arabicum sinum sitam. De qua Bochartus multa notavit in libro de sacra Geographia pag. 122. erudite omnino. Sed non probo quod eandem vult esse Arsinoem, contra Ptolemæi auctoritatem, qui eam à Clysmā distinguit. Nec probo quod idem Bochartus scribendum esse dicit κλισμα; quæ vox Græca non est. κλισμα enim Græci omnes eam vocant, ωσθηστρος κλιζεν, eo quod maris Erythraei fluxus eam urbem alluat. Ex eo autem portu solvebant qui ab Aegypto in Indiam navigabant, ut docet Lucianus in Pleudomanti.

καθ' ε τελυτα το επανυμον φερον. Hunc Philostorgii locum Nicephorus non intellexit, ut ex verbis ejus supra citatis colligere licet. Sed neque Gothofredus, neque Holstenius verba Philostorgii

A intellexerunt. Sic enim vertit Gothofredus: Ubi nomen suum retinens occidit. Holstenius vero ad oram sui codicis pro verbo occidit, emendat definit. Atqui hoc non dicit Philostorgius, sed ait, sinum illum maris Erythraei, qui ad Aegyptum tendit. nomen accipere à loco in quo definit; id est, sinum illum vocari clysmā ex nomine urbis in qua terminatur. Eodem modo quo alter sinus maris Erythraei qui in Palaestinam fertur, Elaniticus cognominatur ab urbe Elana, quæ eadem est cum Aila, ut notavit Bochartus in libro de colonis Phœnicum capite 44. Totum igitur hunc locum ita distinguendum puto, εν' αργυριω χωρει. κλισμα καθ' ε τελυτα το επανυμον φερον: ubi εν' αργυριω ponitur pro εν' αργυρο. Sic paulo post Philostorgius dicit εν' παλαισινε ιερων.

B δι' η παλαιη το ιεραηλιτικον. Idem testatur Auctor Itinerarii Antonini Martyris p. 31. Et transcendentes venimus in locum ubi intraverunt mare. Ibi que est oratorium Moysi, & civitas parva que dicitur Disma, ad quam naves de India veniunt. In loco vero ubi transferunt, exiit mare de majore pelago, & extendatur in multis millibus, quia habet accessa & recessa. Recedente autem mari apparet omnis submersio Pharaonis. Ita legitur hic locus in Manuscriptis codicibus, sed pro Disma procul dubio scribendum est Clysmā. Eiusdem urbis iterum meminuit pag. 32. Et inde exeuntes, venimus in civitatem que dicitur Disma. Verum hoc loco Manuscripti codices clysmā diferte scriptum habent.

εν' αργυρω της ερουθρας. In codice Samuelis Bocharti scriptum inveni τοις ερωθρας. Quam scripturam magis probo, ut hic fit sensus, ad sinistram partem maris Erythraei externis illac navigantibus habitant Auxumita. Singula enim maria & sinus habent dextrum & sinistrum latus, respectu scilicet eorum qui sinus illos ingrediuntur. Ita dextrum ac sinistrum latus Ponti Euxini distinguunt Geographi. Nicephorus quoque in hoc Philostorgii loco legit τοις ερωθρας; sed locum aliter interpolavit. Sic enim habet, ταυτης τοικω της ερουθρας τοις ερωθρας μερση εν' αργυρω, αυξυμιται εισιν. Id est, ut vertit Langus: In rubri istius maris partibus exterioribus, ad sinistram Auxumita sunt. In quibus verbis nullus est sensus.

αλεξανδρεος δι' ωσθηστρος. Scribendum puto αλεξανδρεος ηδ' ωσθηστρος ο μακεδων εκ της συβιας αναστρεφει, &c. Atque ita legit Nicephorus.

In Caput VIII.

επειτα η η πλεωστων η ταυτων η η πλεωστων. Pag. 480. Sic etiam scribitur hic locus in codice Bocharti & apud Nicephorum. Verum in codice Scoriacensi ita legitur, επειτα η η πλεωστων διαμοιφαιμεν, &c. Expunctis quinque illis vocibus, quæ prorsus inutiles sunt ac superflua.

η ελικα διασπων. Vetusissima est hujus loci depravatio, quam retinuit etiam Nicephorus. Non dubito tamen quin hic locus ita scribendus sit, η εις ελικα δισα τονων ων δεισι ποιηλωτατω κλαδεις, &c.

η τωντων αναξιδα. In Manuscripto codice Samuelis

muelis Bocharti legitur λ $\nu\alpha\nu$ $\alpha\nu\alpha\chi\acute{\iota}\delta\alpha\upsilon$. Sed melius scribitur in Nicephoro $\nu\alpha\nu$.

In Caput IX.

$\tau\acute{\omega}$ $\delta\epsilon$ $\epsilon\pi\iota\theta\epsilon\tau\acute{\omega}\mu\epsilon\nu\tau\epsilon$ $\epsilon\pi\lambda\sigma\omega$. In codice Bocharti, & apud Nicephorum in lib. 9. legitur $\tau\acute{\omega}$ $\epsilon\pi\lambda\sigma\omega$. Ego vero mallem scribere $\tau\acute{\omega}$ $\epsilon\pi\sigma\sigma\omega$. Id est: *Ob copiam ac vim undarum, quae identidem alia super alias adflunt.* Joannes quidem Langus qui Nicephorum Latine interpretatus est, totum hunc locum ita vertit: *Ubi unda eorum continuè & confestim confluentes, vi & magnitudine sua directum eos deinde cursum tenere cogunt.* In margine codicis Bochartiani annotatum est, scribendum esse $\epsilon\pi\acute{\iota}$ $\tau\acute{\omega}$ $\epsilon\pi\lambda\sigma\omega$ $\chi\omega\epsilon\upsilon\sigma\tau\eta$.

Pag. 481. $\mu\acute{\omicron}\lambda\iota\delta'$ $\alpha\nu$ $\epsilon\lambda\lambda\eta\theta\eta\lambda\omega\nu$. Codex Bocharti habet $\mu\acute{\omicron}\lambda\iota\delta'$ γ' $\alpha\nu\lambda\lambda\eta\theta\eta\lambda\omega\nu$. Et paulo post ubi legitur $\epsilon\pi\omega$ τ' $\epsilon\pi\acute{\iota}$ $\tau\acute{\omega}$ $\tau\acute{\iota}\chi\omega\varsigma$, idem codex scriptum habet $\epsilon\pi\acute{\iota}$ $\tau\acute{\omega}$ $\chi\theta\acute{\iota}\lambda\omega\varsigma$. Quomodo etiam legitur in Nicephoro. Quam quidem scripturam vulgatæ lectioni longe antepono.

χ $\tau\acute{\omega}$ $\beta\epsilon\iota\theta\rho\nu$ $\epsilon\theta\omicron\mu\alpha\rho\tau\eta\lambda\omega\iota$. Hunc locum emendavi ex Manuscripto codice Bocharti, in quo disertè legitur $\epsilon\theta\omicron\mu\alpha\rho\tau\eta\lambda\omega\nu$, quemadmodum etiam scribitur apud Nicephorum. Mox ubi antea legebatur $\delta\iota\alpha$ $\tau\acute{\omega}$ $\tau\eta\varsigma$ $\chi\theta\epsilon\sigma\tau\omega\varsigma$ $\alpha\acute{\iota}\nu\alpha\sigma\omega\nu$, ex iisdem codicibus restitui $\tau\eta\varsigma$ $\chi\theta\epsilon\sigma\tau\eta\lambda\omega\iota\varsigma$, qua emendatione nihil certius.

$\tau\omega\iota\varsigma$ $\mu\epsilon\gamma\acute{\iota}\sigma\tau\omega\iota\varsigma$ $\alpha\nu\tau\omega\iota\varsigma$ $\kappa\alpha\lambda$ $\pi\acute{\omega}\mu\alpha\tau\eta\nu$. Procul dubio scribendum est $\alpha\nu\tau\omega\iota\varsigma$ supple $\tau\eta\varsigma$ $\gamma\eta\varsigma$, quemadmodum legitur in codice Bocharti, & apud Nicephorum. Caterum non assentior Philostorgio, qui versum hunc Davidis ex Psalmo 23. *Ipse super maria fundavit eam*, &c. de aquis subterraneis intellexit. Explicandus potius est versus ille juxta sententiam Veterum, qui terram Oceano velut fundamento superflare crediderunt. Idem certè repetitur in Psalmo 135.

χ $\tau\acute{\omega}$ $\beta\epsilon\iota\theta\rho\nu$ $\alpha\nu\tau\omega\iota\varsigma$ $\epsilon\pi\alpha\pi\tau\eta\nu$ $\gamma\mu\lambda\iota$. Etiam hoc loco scribendum est $\alpha\nu\tau\omega\iota\varsigma$. Quod si vulgatam scripturam retinere voluerimus, vox $\alpha\nu\tau\omega\iota\varsigma$ referenda erit ad vocabulum $\kappa\alpha\lambda$ $\pi\acute{\omega}\mu\alpha\tau\eta\varsigma$, quæ nihil aliud quam sinum seu gremium terræ significat.

In Caput X.

$\kappa\alpha\tau'$ $\epsilon\tau\epsilon\theta\alpha$ $\iota\omega'$ $\alpha\nu\tau\omega\iota\varsigma$. Assentior Lucæ Holstenio, qui ad latus sui codicis annotavit scribendum esse $\kappa\alpha\theta\epsilon\tau\omega\varsigma$, id est, *perpendiculariter.*

$\epsilon\pi\omega$ $\gamma\eta\varsigma$ $\alpha\sigma\alpha\varsigma$ $\beta\eta$. Scribendum est procul dubio, $\epsilon\pi\tau\epsilon\rho\gamma\eta\varsigma$, quemadmodum legitur apud Nicephorum. Idque ex sequentibus manifestè convincitur.

$\omega\iota\varsigma$ $\epsilon\iota\kappa\acute{\omicron}\lambda\omega\iota$. Deesse videtur verbum. Quod suppleri potest hoc modo: $\omega\iota\varsigma$ $\epsilon\iota\varsigma$ ν $\epsilon\iota\kappa\acute{\omicron}\lambda\omega\iota$.

In Caput XI.

$\pi\acute{\omega}$ $\pi\omicron\iota\kappa\iota\lambda\iota\alpha\upsilon$. Mallem scribere $\tau\eta$ $\pi\omicron\iota\kappa\iota\lambda\iota\alpha$ Paulopoliætam $\epsilon\psi\lambda\lambda\omicron\tau\epsilon$, ne lego pro $\epsilon\psi\lambda\omicron\tau\alpha\tau\omega\varsigma$. χ $\alpha\lambda\lambda\alpha\iota\varsigma$ $\pi\omicron\lambda\lambda\omega\nu$ $\zeta\omega\omega\nu$ $\epsilon\iota\delta\eta\sigma\alpha\iota$. Non dubito quin scribendum sit, $\alpha\lambda\lambda\alpha\iota\varsigma$ χ $\alpha\lambda\lambda\alpha\iota\varsigma$ $\pi\omicron\lambda\lambda\omega\nu$ $\zeta\omega\omega\nu$ $\epsilon\iota\delta\eta\sigma\alpha\iota$. Id enim est longe elegantius.

A $\epsilon\pi\omega\theta\epsilon\tau\acute{\omega}\mu\epsilon\nu\tau\epsilon$ $\epsilon\pi\sigma\sigma\omega\mu\epsilon\lambda\iota\alpha$. Scribendum puto $\epsilon\pi\omega\theta\epsilon\tau\acute{\omega}\mu\epsilon\nu\tau\epsilon$. Refertur enim ad vocem quæ precessit, $\tau\eta\iota$ scilicet. Mox legendum existimo: $\beta\alpha\rho\upsilon\tau\epsilon\rho\alpha$ $\tau\epsilon$ $\mu\alpha\lambda\lambda\omega\nu$ $\epsilon\iota\varsigma$ ν η $\delta\epsilon\zeta\omega\omega\mu\epsilon\nu\tau\epsilon$, addito vocabulo η , id est: *Vox Sphingis gravis magis est quam aëna.*

In Caput XII.

$\nu\acute{\iota}\nu\alpha\iota$ $\alpha\nu\tau\omega\iota\varsigma$ $\pi\acute{\omega}$ $\epsilon\pi\iota\sigma\kappa\omicron\pi\lambda\omega\iota$. Hunc locum emendavi ex codice Samuelis Bocharti, in quo disertè scriptum habetur $\epsilon\pi\iota\sigma\kappa\omicron\pi\lambda\omega\iota$.

χ $\tau\omega\iota\varsigma$ $\mu\epsilon\tau'$ $\alpha\lambda\lambda\omega\varsigma$ $\mu\eta$ $\epsilon\pi\omega\theta\epsilon\tau\acute{\omega}\mu\epsilon\nu\tau\epsilon$. Hunc locum non intellexit Gothofredus, sicut ex versione & notis ejus apparet. Putavit enim Philostorgium id dicere, Athanasium dum per Palæstinam transiret, cunctos Episcopos ad consubstantialis fidem prædicationibus suis traduxisse. Atqui contrarium dicit Philostorgius: Athanasium scilicet cunctos Palæstinæ Episcopos ad quos accesserat, hortatum esse, ut consubstantialis fidem amplecterentur. Sed nullum monitis ejus obtemperasse præter Aetium. Et hæc quidem falsa esse testatur Synodus Episcoporum Palæstinæ, quæ eo tempore à Maximo Hierosolymorum Episcopo collecta est, ut scribit Athanasius in Apologetico.

$\delta\epsilon\nu\alpha\iota$ $\delta\omega\kappa\epsilon\iota$ $\epsilon\mu\omega\varsigma$. Hunc locum præclare restitui ex MS. codice Samuelis Bocharti, in quo disertè ita scribitur, $\delta\epsilon\nu\alpha\iota$ δ' $\omicron\upsilon\omega$ $\epsilon\mu\omega\varsigma$ $\delta\epsilon\zeta\omega\tau\acute{\alpha}\tau\eta\varsigma$ $\delta\iota\kappa\lambda\omega\iota$. $\epsilon\tau\epsilon$. Porro Interpres suam Græcæ linguæ imperitiâ in hoc præcipuo loco patefecit, dum Aetium ob adulterii crimen in crucem sublatum, fractis cruribus interiisse censet. Mox pro $\epsilon\kappa\omega\lambda\lambda\alpha\kappa\alpha\varsigma$ $\epsilon\pi\upsilon\lambda\omicron\tau\alpha$, in Bocharti codice MS. scriptum inveni $\epsilon\pi\upsilon\lambda\omicron\tau\alpha$, quod magis probo.

η $\kappa\alpha\tau\alpha$ $\mu\alpha\chi\eta\mu\epsilon\nu\tau\eta\nu$ $\delta\iota\omega\lambda\epsilon$. Maximianum pro Maximino posuit Philostorgius.

In Caput XIV.

$\pi\acute{\omega}$ $\epsilon\mu\acute{\omicron}\delta\epsilon\zeta\omega\nu$ $\sigma\omega\mu\alpha\gamma\omega\lambda\omega\iota$. Non assentior Gothofredo, qui $\pi\acute{\omega}$ $\epsilon\mu\acute{\omicron}\delta\epsilon\zeta\omega\nu$ $\sigma\omega\mu\alpha\gamma\omega\lambda\omega\iota$, *Orthodoxostive Homosianus* esse credidit. Rectius Lucas Holstenius hæc verba de Arianis intellexit, quibus Auctor fuit Aetius, ut ruptis omnibus amicitia & concordia vinculis, quibus hæcenus juncti fuerant cum Orthodoxis, peculiarem ac propriam factionem constituerent. Certè Holstenius ad oram sui codicis, hunc locum ita interpretatur: *In eadem fide consentienti sibi conventus, ruptis omnibus quibus cum aliter sentientibus conjungebantur amicitia & consuetudinis vinculis, contrariam hisce factionem ac constitueret, Auctor fuit.*

In Caput XV.

η $\epsilon\nu$ $\chi\epsilon\iota\lambda\eta$ $\gamma\epsilon\gamma\omicron\nu\tau\epsilon$ $\sigma\upsilon\epsilon\iota\alpha$. Articulus η fati indicat nomen civitatis hic desiderari, ex qua oriundus erat Aetius. Certè Suidas in voce $\alpha\epsilon\tau\iota\omega$, Philostorgii locum hunc describens, Antiochiam Aetio patriam assignat. Nicephorus verò in lib. 9. hunc Philostorgii locum ita expressit: $\pi\alpha\tau\epsilon\rho\iota$ $\delta\epsilon$ $\alpha\nu\tau\omega\iota\varsigma$ η $\kappa\omega\iota\lambda\eta$ $\sigma\upsilon\epsilon\iota\alpha$ $\lambda\omega\iota$. Quem sequutus Gothofredus

hæc Philostorgii verba ita interpretatus est: *Actio patriam fuisse Coelen Syriam.* Verum hæc locutio impropria est, patria enim cujusque dicitur, non provincia ex qua oriundus est, sed civitas aut vicus ejus provincie. Observavi tamen patriam vocari solere à Philostorgio provinciam, ex qua quis ortus est. Sic in c. 8. lib. 4. Philostorgii, & in cap. 3. lib. 6.

τῶν ἐν στρατείᾳ διασπαρῆσιν ἐπιτηδεύοντων. Rectius apud Suidam hic locus refertur hoc modo: ὁ ἢ πατὴρ αὐτοῦ τῶν ἐν στρατείᾳ διασπαρῆσιν ἐπιτηδεύοντων γινόμενος ἐτεβήκει. Ac primum quidem ἐν στρατείᾳ, libentius lego cum Suida, quam ἐν στρατείᾳ, ut habeat nostri codices. Neque enim pater Actii armatam militiam secutus est. Sed Officialis fuit, sive Apparitor Præsidis provincie; quæ militia cohortalis dicebatur; eratque longè vilior castrensi militia. *στρατιῶν* certe pro officio & apparitione sumi, jam pridem observavi in Annotationibus ad Ammianum Marcellinum. Porro patrem Actii non militem fuisse, sed Officialem Præsidis, hinc conicere licet. Primum, quia Philostorgius subdit bona ejus sisco addicta esse à Præside provincie; quod procul dubio factum nunquam esset, si pater ille Actii armatam militiam sequutus fuisset. Milites enim in alio foro judicabantur, in foro scilicet Judicum militarium. Præterea Suidas ex Philostorgio disertè scribit, parentes Actii fuisse viles ac pauperes; quod utique non diceret, si Actius militari genere ortus fuisset. *ἐπιτηδεύοντων* quoque, quomodo legitur apud Suidam, libentius amplector, quam *ἐπιτηδεύοντων*, vel *ἐπιτηδεύοντων*, ut legitur in codice Bocharti. Dicitur autem *ἐπιτηδεύοντων* pro *ἐπιματιεργῶν*.

δημοσιῶν. In MS. codice Bocharti, & apud Nicephorum in libro nono scriptum inveni *δημοσιῶν*, quod rectius mihi videtur. Alii dicent *δημοῦν*.

ἢ παυλίνου μὲν. De hoc Paulino, qui ab Episcopatu Tyri ad Antiochenam sedem translatus est, vide quæ notavi in Annotationibus ad librum decimum Historiæ Ecclesiasticæ Eusebii. Gothofredus enim graviter hic lapsus est, qui Paulinum hunc anno Christi 324. mortuum esse existimavit. Ab hoc Paulino distinguendus est alter Paulinus, qui post mortem Philogonii Antiochenensis Episcopi, paulò ante Synodum Nicænam, eandem Ecclesiam rexit; de quo multa observavi in Annotationibus ad Sozomenum, pag. 116. Hujus Paulini præter Hieronymum meminuit Nicephorus Patriarcha, in Chronogr. Zonaras in tom. 2. Ann. & Nicetas in Thesaurò orthodoxæ fidei; qui tamen eum cum Paulino Tyriorum Episcopo, qui post Eustathium ad Antiochenam sedem translatus est, perperam confuderunt.

ἐν λέγων ἀμιλλαν. In codice Samuelis Bocharti scriptum erat *ἀμιλλαις*, sed per compendium. Quæ scriptura videtur etiam fuisse in codice Gothofredi; quam ille, utpote in Græcis exemplaribus legendis parum exercitatus, minimè intellexit. Nicephorus quoque ita videtur legisse; sic enim hunc Philostorgii locum expressit, *ἀμιλλαις ἴσῳ*.

ἀπὸ αὐτοῦ ἢ ἐὺλαλίῃ. Hic locus Philostorgii

integrior extat apud Suidam in *ἀέτι*, hoc modo: *ἰπεί ἢ παυλίῃ ἐτεβήκει, ἐὺλαλίῃ ἔπειτα ἢ εἰκοστῇ ἔτος τῶν διασπαρῆσιν ἔχοντι τὸν ἑρῶν, &c.* In Chron. B. Hieronymi, & in Chronographia Nicephori Patriarchæ, Eulalius 25. numeratur Episcopus Antiochiæ post Apostolos; qui tamen potius 26. dicendus erat. Nam Paulinus Tyriorum Episcopus, qui ab illis omisus est, inter Antiochenes Episcopos quintum ac vicissimum locum obtinuit. Porro quod Philostorgius dicit Eulaliū vicissimum tertium fuisse post Apostolos, id non ita intelligendum est, quasi omnes Apostoli Antiochenam sedem obtinuerint; solus enim Petrus Antiochenam cathedram tenuit, ut inter omnes constat. Sed quod ab uno Apostolo gestum est, id ab omnibus simul Apostolis gestum esse dicitur, ob collegium & consortium Apostolatus. Quemadmodum in edicto unius Præfecti Prætorio jubere dicebantur etiam cæteri, propter auctoritatem ejusdem potestatis, ut scribit Auctor quæstionum Veteris & Novi Testamenti, capite 79. Ecclesia itaque ab uno Apostolo fundata, ab omnibus simul Apostolis rectè dicitur constituta. Certè Eusebius in libris Historiæ Ecclesiasticæ, Apostolicarum sedium successiones enumerans, Episcopos illarum semper vocat Apostolorum successores. Verbi gratiâ, Alexandrinæ Ecclesiæ Episcopos enumerans, non solius Marci, sed generaliter Apostolorum successores nominat; idem quoque observat in Episcopis Antiochiæ. Ita etiam Irenæus in libro primo, de Hygino loquens Romanæ urbis Episcopo, cum nonum locum Episcopalis successione tenuisse dicit post Apostolos; sed & Latinos eodem modo locutos invenimus: Certè Rufinus de adulteratione lib. Origenis ita dicit: *Clemens Apostolorum discipulus, qui Romanæ Ecclesiæ post Apostolos Episcopus & Martyr præfuit.*

τῷ διδασκάλῳ δημοσίῳ. Hunc locum emendavi *Pag. 487* ex codice Bocharti, in quo *δημοσίῳ* disertè scribitur; & paulo post, *ἐν ἀμιλλῇ*, optime procul dubio.

πῶ ἀναβαρῶν διασκόπει. Lucas Holstenius ad latus sui codicis emendavit, *δι ἰσοπέσει*. In Bocharti autem codice nescio quis annotavit, fortè scribendum esse *δι διασκόπει*. Ego malletm legere, *πῶ ἀναβαρῶν δ' ἐπισκόπει*.

ἀεροσάμην ἢ λεοτίν. Procul dubio scribendum est *ἀεροσάμην*, quemadmodum legitur in MS. codice Bocharti.

λέγει ἀπὸ τῆς ἰδίας δόξης συμμαλαεῖ. Assentior viro docto, qui ad latus codicis Bochartiani ad vocem *ἐπὶ*, annotavit scribendum videri *ἐπὶ*; qua quidem emendatione nihil certius. Interpres quidem Gothofredus in hujus loci versione turpiter hallucinatus est, cujus versionem Lucas Holstenius in suo codice ita emendat: *Ex Borborianorum aliquis rationibus propriam opinionem propugnans, cum eo congressus, penitus ipsum confutavit.*

παρηγομένη ἀπὸ σοφίας. Rectius in codice Bocharti scribitur *αὐτῆ*. Nec displicet conjectura Holstenii, qui in margine sui codicis annotavit scribendum sibi videri *παρσομένης*.

Pag. 488. *ἢ τῆς ἰατρικῆς ἐξήγησις.* Actium medicinae artem A
 leviter attigisse testatur etiam Gregorius Nyssenus
 in libro primo contra Eunomium, pag. 293. Cu-
 jus libros si legisset Jacobus Gothofredus, plu-
 rum enim ex eo utilitatis percipere potuisset; multa
 enim de Actio, ejusque studiis atque institutis il-
 lic refert Gregorius, quæ non leguntur in Philo-
 storgio. Cujusmodi illud est, Actium primò qui-
 dem Amperidis cujusdam servum fuisse, deinde ve-
 rò, nescio qua arte, manumissum, fabrum ærarium
 extitisse. Verba Gregorii Nysseni sic habent:
*ἐκδύνα γὰρ αὐτὸν ἦδ' ἡ πλεὺς θαλαίαν ἀμπελίδ' ἢ τῆς
 κτενημένης αὐτόν. τὸ ἢ ὅπως ἔστιν διομαί λήγειν,
 ὡς ἂν μὴ δέξαιμι κακοῦδέστρον τῷ διουρήματι
 ὡπλοῦμαι εἶναι μὴ καμινιπλῶ, &c.* Quem locum
 prorsus infeliciter vertit Gretferus, hoc modo:
*Quippe illum, reliqua cultura vinea quam posside-
 bat (at quam jussu lacebo, ne videar odiosus nar-
 rationem auspicari) principio quidem factum esse
 fabrum caminarium, &c.* Hunc Gregorii Nysseni
 locum citat etiam Nicetas in Thesauro orthodoxæ
 fidei, lib. 5. cap. 30.

τὸ τὸ ἢ ἄρα ἐξηραζόμενον. Malim scribere τὸ το
 εὐ &c. pro ἐξηραζόμενον, in codice Bocharti scri-
 bitur simpliciter ἐραζόμενον.

In Caput XVII.

Pag. 489. *ὅς ἐβόησεν αὐτῶν.* Non dubito quin scribendum
 sit ὅσον ἐβόησεν αὐτῶν εἰς πλεὺ τῶν θείων μαθημάτων
 ἐχαρίσσειν φησὶ δόσον, &c.

παλὺν λόγῳ ἐπὶ τῷ ἑμοῦσίῳ. In codice Bocharti scri-
 ptum inveni, ἑποτὸν τῷ ἑμοῦσίῳ. Quare non dubito,
 quin scribendum sit hoc loco, ὑπὲρ τῷ ἑμοῦσίῳ.
 Eundem errorem paulo antea observavi.

In Caput XVIII.

ὅς τῶν ἱερῶν τῆς ἀντιοχείας ὀροῦ τίδων. Assentior
 Gothofredo, qui hæc de Leontio, non autem de
 Eulstathio dici recte observavit. Ejusdem Leon-
 tii Antiochenensis Episcopi elogium extat in Chro-
 nico Alexandrino, pag. 672.

In Caput XIX.

διὰ πλεὺ ἐπιμύζιον τῶν τῷ ἑμοῦσίῳ, &c. In ma-
 nuscriptis codicibus Scoriacensi & Bochartiano
 scriptum est: τῶν πρὸς τῷ ἑμοῦσίῳ, &c. Proinde
 malim legere, διὰ πλεὺ ἐπιμύζιον πρὸς τῷ ἑμοῦ-
 σίῳ Σροσκίωντας; quanquam pro vocabulo
 ἑμοῦσίῳ, libentius hoc loco legerem ἑμοῦσίῳ.
 Ariani enim, quorum Antesignani erant Secundus
 & Serras, non communicabant Homusianis; sed
 iis tantum qui τῷ ἑμοῦσίῳ profitebantur. Ve-
 rum re attentius examinata; nihil hic mutandum
 censeo. Ariani enim Homusianis eo quidem
 tempore in Oriente communicabant, ut docet So-
 crates in lib. 2. cap. 22.

In Caput XXI.

ἐγγράμιον ἀνατάξασθαι. Scribendum est συ-
 τάξασθαι, vel certe ἀνατάξασθαι.

In Caput XXII.

Κωρσαντία. In codice Bocharti *κωρσαντία* scri-
 bitur. Sed verum ejus nomen est *κωρσαντία*, ut
 in Annotationibus ad Ammianum Marcellinum
 observavi.

ὅτι ζῶων. Nemo non videt scribendum esse
 ζῶων, quamvis manuscripti codices repugnent.

In Caput XXIV.

τὰς γαλλίας ἢ ἰταλίαν διοείζουσι. In manuscriptis
 codicibus nostris hunc locum ita scriptum inveni:
τὰς γαλλίας ἢ ἰταλίαν διοείζουσι τῶν ἰταλιῶν. Ve-
 rum hæc voces *ἢ ἰταλίαν*, prorsus expungendæ
 sunt, ut superfluz. Certè Nicephorus in libro
 nono capite tricesimo secundo, hunc Philostorgii
 locum describens, duo hæc vocabula prætermittit.

In Caput XXVII.

ἐπὶ τ' αὐτῷ παροξύνουσι. Mallem scribere κατ'
 αὐτῷ. In manuscripto codice Samuelis Bocharti le-
 gitur, ἐπὶ ταυτόν. Paulo post, ubi legitur, τὰ καί-
 σαυρ διαδέξαμεν, scribendum est *διαδέξαμεν*, ut in
 codice Bocharti scriptum inveni.

In Caput XXVIII.

ἢ τὸν μόντιον. Fallitur vir doctus, qui in mar-
 gine codicis Bocharti annotavit fortè scribendum
 esse *λεόντιον*. Hic enim est Montius: Quæstor
 sacri Palatii, de quo Ammianus Marcellinus lo-
 quitur in libro decimo quarto. Ejusdem memi-
 nit Gregorius Nyssenus in libro primo contra Eu-
 nomium, pag. 294. τὸ ἢ *ὅτι τὸν ὑπαρχοῦ δριμυτια-
 ρὸν ἢ μόντιον ἀγρε πτωκῶτα τολμηθέντ' &c.*

ὅτι λογιστῶν ἕξασι σοι προχρεῖσθαι. Hunc lo-
 cum non intellexit Gothofredus. Nam Logistam
 quidem, Rationarium Præfeci Prætorio intel-
 lexit. *προχρεῖσθαι* vero accepit pro *διατάξασθαι*.
 Id est, *interficere*. Nos jam pridem in Annotationi-
 bus ad librum 14. Ammiani Marcellini, pag. 36.
 & in Annotationibus ad Historiam Ecclesiasticam
 Eusebii, observavimus Logistas esse Curatores ci-
 vitarum. *προχρεῖσθαι* vero idem esse quod *pro-
 movere*, vel *create*, nemo est in Græcis litteris me-
 diocriter versatus qui nesciat. Montius ergo Quæ-
 stor Gallum Cæsarem ita admonerat: *Non licet tibi
 ne Curatorem quidem urbis promovere, quanto mi-
 nus licet Præfectum occidere.* Sciendum porro est,
 Curatores civitatum ab ipsis Imperatoribus pro-
 moveri solitos, ut notavi ad Amm. Marcellinum.
 Proinde Gallus, quippe qui Imperator non esset,
 sed Cæsar duntaxat, id est, Imperatoris minister,
 Curatoris creandi potestatem non habebat.